

Formal Eğri Çizimleri

1. $f(x)$ için kontrol

- a) Tanım Kümesi bulunur.
- b) Süreksizlik noktaları belirlenir.
- c) Asimtotlar belirlenir.
- d) Simetri bakılır.
- e) Eksenleri kestiği noktalar belirlenir.

2. $f'(x)$ için kontrol

- a) Kritik noktalar ve tekil noktalar bulunur.
- b) türevin işaretini incelenir. Böylece fonksiyonun artan ve azalan olduğu aralıklar bulunur.

3. $f''(x)$ için kontrol

- a) $f''(x)=0$ olan noktalar belirlenir
- b) $f''(x)$ 'in tanımlı olmadığı noktalar belirlenir.

- c) $f''(x)$ in işaretini incelenir. Böylece fonksiyonun grafisinin konkavlığının hangi yönde olduğu bulunur.
- d) Büküm noktaları bulunur.

4. Tüm bilgiler bir tabloda özetlenerek eğri çizilir.

Eğri Çizimleri

1) $y = x^3$

$D(f) : \mathbb{R}$, Her yerde sürekli

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} x^3 = \mp\infty \quad E.A \text{ olabilir.}$$

Eğer varsa $y = ax + b$ şeklinde olacaktır.

$$a = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} x^2 = \infty \quad \text{olduğundan eğri hali paraboliktir.}$$

$(-x)^3 = -x^3 = -f(x)$ fonksiyon tektilir ve orjine göre simetrik.

$$x=0 \Rightarrow y=0$$

$$y=0 \Rightarrow x=0$$

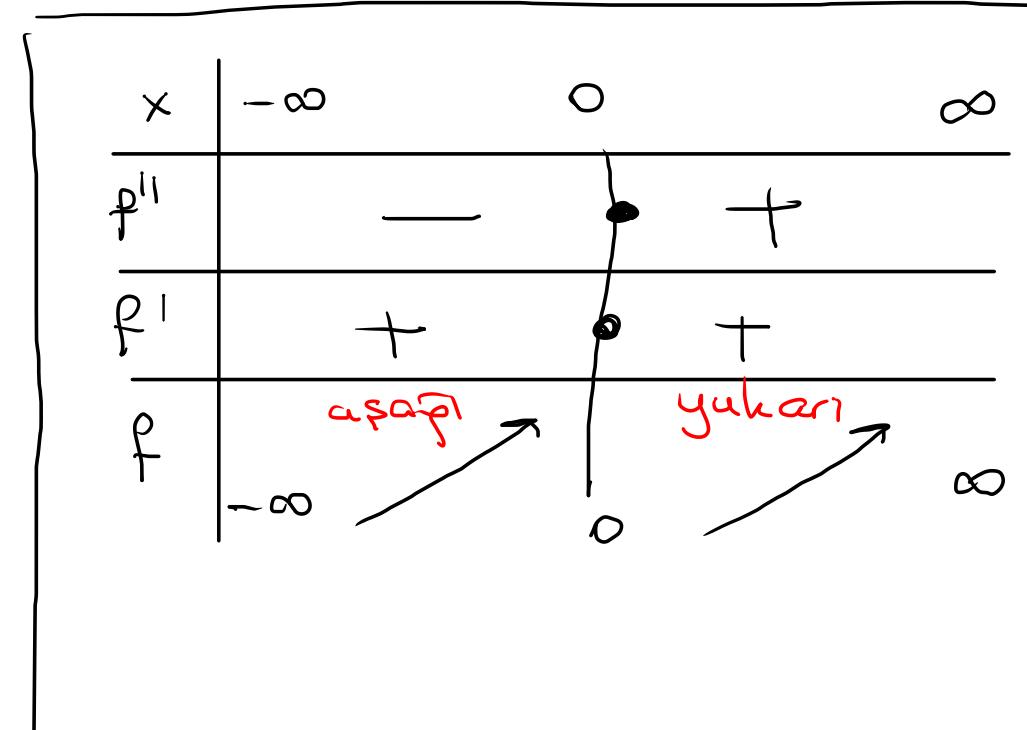
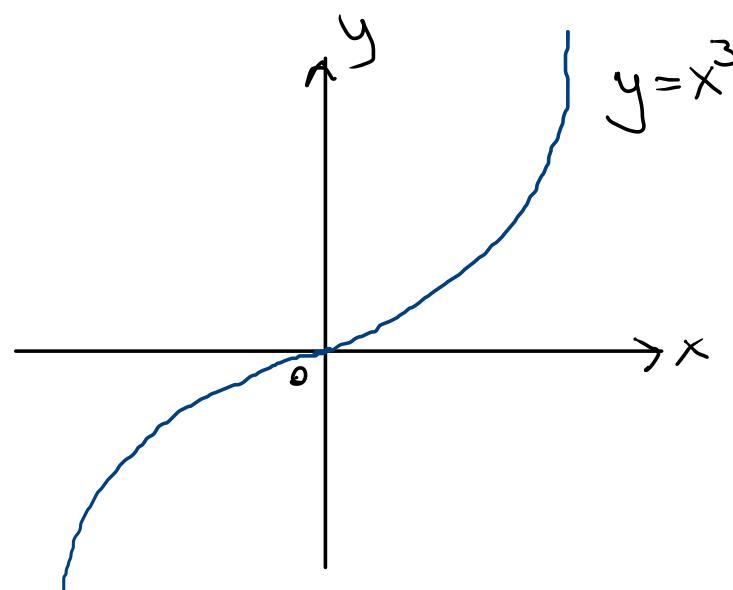
$f'(x) = 3x^2 > 0$ artan bir fonksiyon.

$$f'(x) = 0 \Rightarrow 3x^2 = 0 \Rightarrow x=0 \text{ K.N.}$$

$$f'(x) = 6x \quad f''(x) = 0 \Rightarrow x=0$$

$$f''(0) = 0$$

↓
K.N.

2) $y = \frac{x^2 + 2x + 4}{2x}$ fonksiyonunun grafiğini çiziniz.

$$D(f) : \mathbb{R} - \{0\}$$

$x=0$ 'da fonksiyon tanımsız olduğundan süreksizdir.

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \left(\frac{x}{2} + 1 + \frac{2}{x} \right) = -\infty$$

$x=0$ D.A. doğrusudur.

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{x}{2} + 1 + \frac{2}{x} \right) = \infty$$

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x^2 + 2x + 4}{2x} = \mp\infty \quad E.A. \text{ olabilir.}$$

$$\begin{aligned} & \frac{x^2 + 2x + 4}{2x} \\ &= \frac{x^2}{2x} + \frac{2x}{2x} + \frac{4}{2x} \\ &= \frac{x}{2} + 1 + \frac{2}{x} \end{aligned}$$

E.A. doğrusu

$x \rightarrow -x$

$$\left. \begin{aligned} y &= \frac{(-x)^2 + 2(-x) + 4}{2(-x)} \\ &= \frac{x^2 - 2x + 4}{-2x} \neq y \\ &\neq -y \end{aligned} \right\} \text{simetri yoktur.}$$

$$x=0 \Rightarrow y \rightarrow \infty$$

$$y=0 \Rightarrow x^2 + 2x + 4 = 0$$

$$x_{1,2} = -2 \pm \frac{\sqrt{4-16}}{2}$$

Reel kök yok.

$$y' = \frac{(2x+2) \cdot 2x - 2 \cdot (x^2 + 2x + 4)}{4x^2} = \frac{4x^2 + 4x - 2x^2 - 4x - 8}{4x^2}$$

$$= \frac{2x^2 - 8}{4x^2} = \frac{2(x-2)(x+2)}{4x^2} = \frac{x^2 - 4}{2x^2}$$

$$y' = 0 \Rightarrow x = \mp 2 \quad \text{k.N.}$$

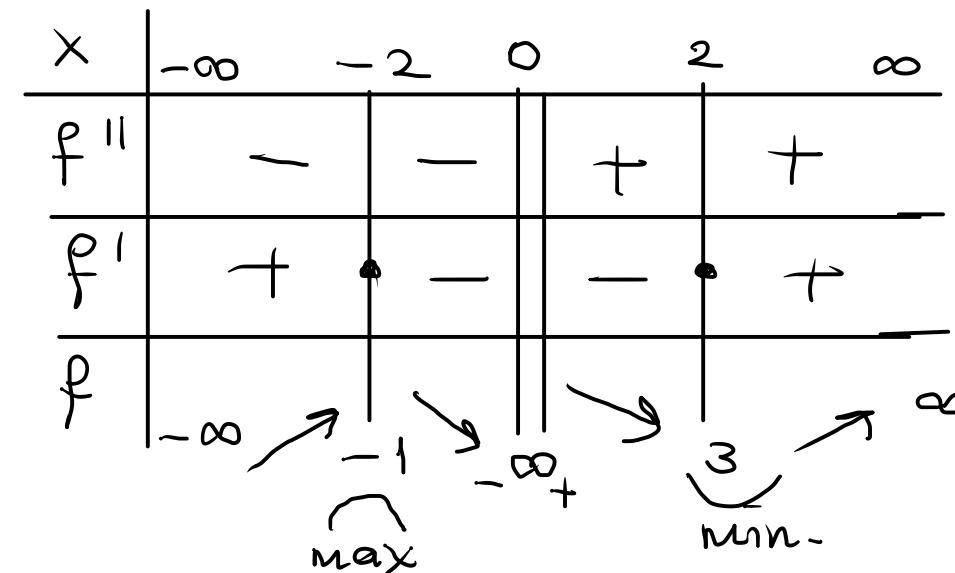
$$y' \rightarrow \infty \Rightarrow x = 0 \quad \text{T.N.}$$

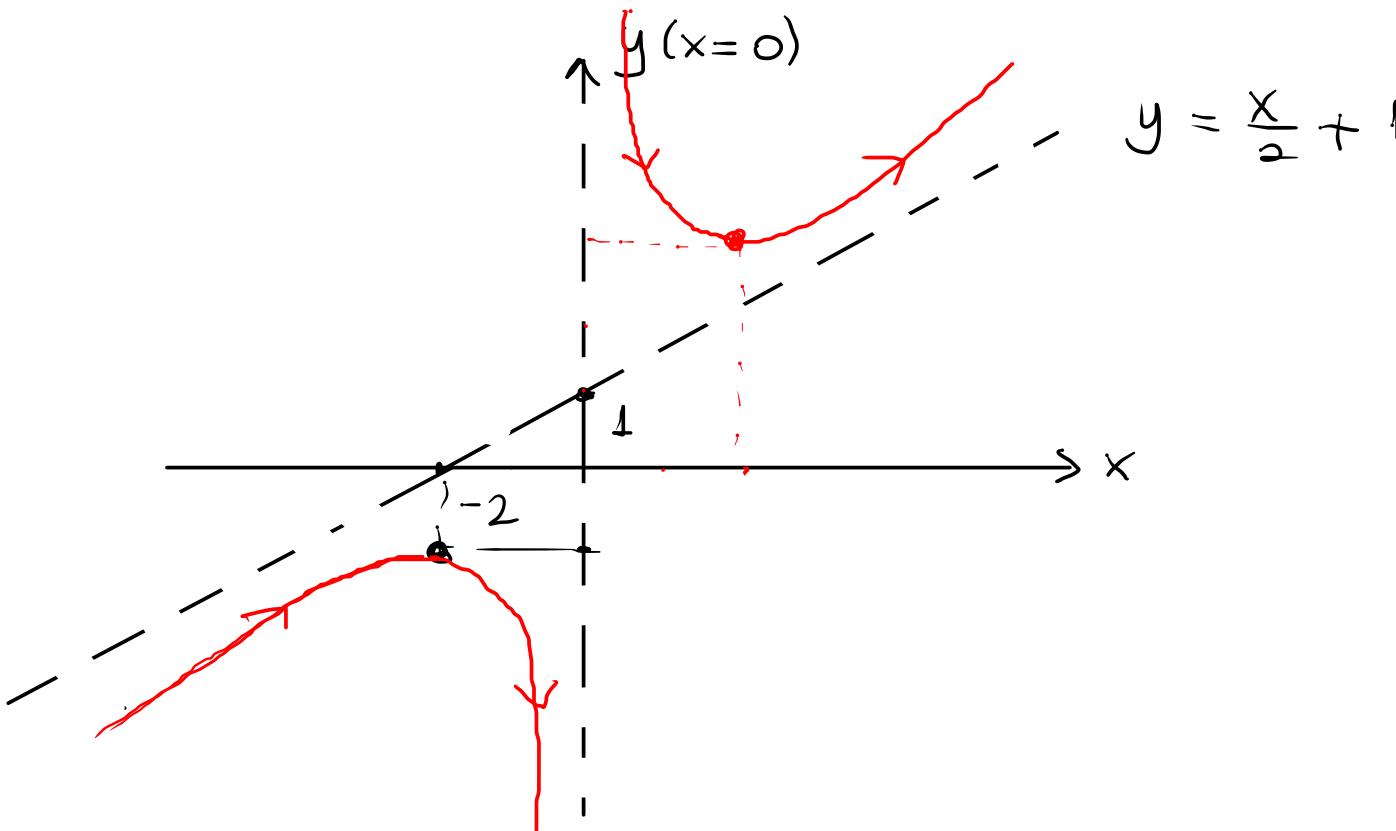
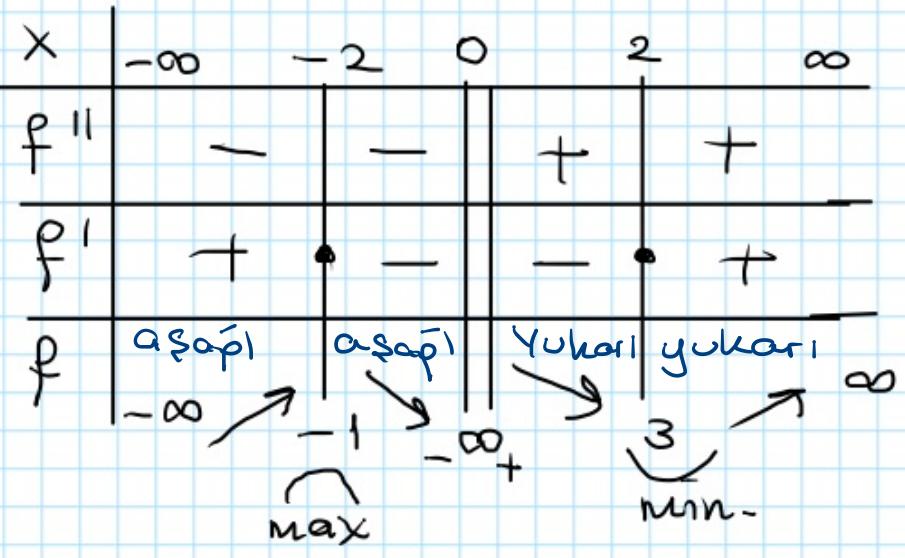
$$y'' = \frac{2x \cdot 2x^2 - 4x \cdot (x^2 - 4)}{4x^4} = \frac{4x^3 - 4x^3 + 16x}{4x^4} = \frac{16x}{4x^4} = \frac{4}{x^3} \quad f''(2) = \frac{1}{2} > 0 \quad \text{min.}$$

$$y'' \rightarrow \infty \Rightarrow x = 0$$

$$f(-2) = -1$$

$$f(2) = 3$$

Öl. $f(x) = \frac{x^2 - 1}{x^2 - 4}$

3) $f(x) = \sqrt{\frac{1+x}{1-x}}$ fonksiyonunun grafiğini çiziniz.

$$\frac{1+x}{1-x} \geq 0$$

x		-1	1	
$\frac{1+x}{1-x}$	-	•	+	+
$\frac{1-x}{1+x}$	+	+	•	-
$\frac{1+x}{1-x}$	-	+	—	

$$D(f) = [-1, 1)$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} \sqrt{\frac{1+x}{1-x}} = \lim_{h \rightarrow 0} \sqrt{\frac{1+(1-h)}{1-(1-h)}} = \lim_{h \rightarrow 0} \sqrt{\frac{2-h}{h}} = \infty$$

$x=1^-$ tek yönlü düzey asintottur.

$$x \rightarrow -\infty \Rightarrow f(-\infty) = \sqrt{\frac{1-\infty}{1+\infty}} \neq f(x) \neq -f(x)$$

$$x=0 \Rightarrow y=1$$

$$y=0 \Rightarrow x+1=0 \Rightarrow x=-1$$

$$f(x) = \left(\frac{1+x}{1-x}\right)^{1/2} \Rightarrow f'(x) = \frac{1}{2} \left(\frac{1+x}{1-x}\right)^{-1/2} \cdot \left(\frac{1-x+1+x}{(1-x)^2}\right)$$

$$= \frac{\frac{1}{(1-x)^2}}{\sqrt{\frac{1+x}{1-x}}} = \frac{1}{(1+x)^{1/2} \cdot (1-x)^{3/2}}$$

$f'(x) > 0$

$f'(x) = 0$ yaparı x noktası yok. } k.N ve T.N yoktur.
 $f'(x) \rightarrow \infty$ "   "   "   "   }

$$f''(x) = - \frac{\frac{1}{2}(1+x)^{-1/2}(1-x)^{3/2} + \frac{3}{2} \cdot (-1) \cdot (1-x)^{1/2}(1+x)^{1/2}}{(1+x)(1-x)^3}$$

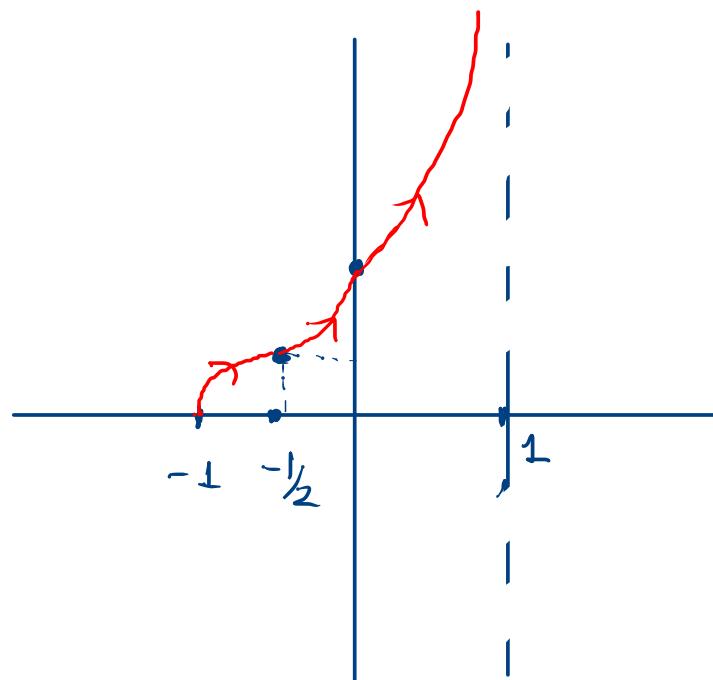
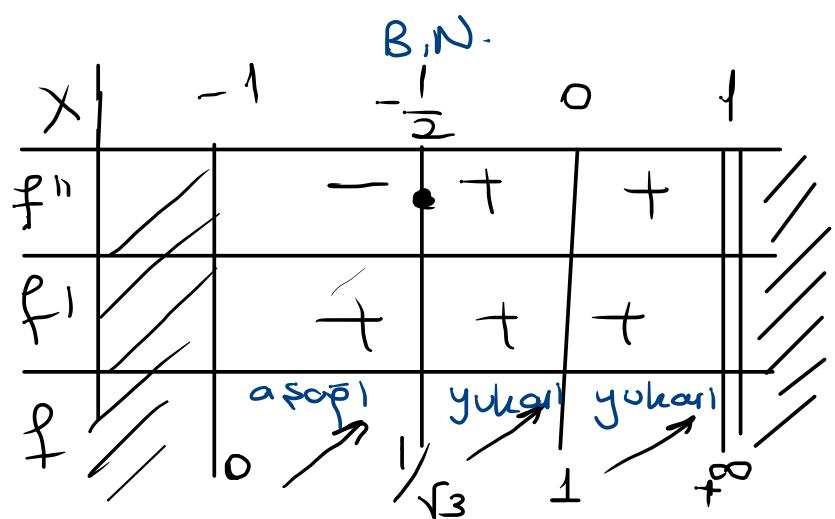
$$= \frac{\frac{1}{2}(1-x)^{1/2}(1+x)^{-1/2}[-(1-x) + 3(1+x)]}{(1+x)(1-x)^3} = \frac{\frac{1}{2}[2+4x]}{(1+x)^{3/2} \cdot (1-x)^{5/2}}$$

$$= \frac{1+2x}{(1+x)^{3/2} \cdot (1-x)^{5/2}}$$

$$f''(x) = 0 \Rightarrow 1+2x = 0 \Rightarrow x = -\frac{1}{2}$$

$f'(-\frac{1}{2})$ mevcut dolayısıyla $x = \frac{1}{2}$

B.N.

4) $f(x) = x \cdot e^{\frac{x-1}{x}}$ fonksiyonunun grafğini çiziniz.

$$D(f) = \mathbb{R} - \{0\}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x \cdot e^{\frac{x-1}{x}} = 0 \cdot \underset{x \rightarrow 0^+}{e^{-\infty}} = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} x \cdot e^{\frac{x-1}{x}} = \lim_{h \rightarrow 0} (0-h) \cdot e^{\frac{(0-h)-1}{0-h}} = \lim_{h \rightarrow 0} -h \cdot e^{\frac{-1}{-h}} = 0 \cdot \infty$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} -\frac{e^{\frac{h+1}{h}}}{\frac{1}{h}} \stackrel{H\ddot{o}pital}{=} \lim_{h \rightarrow 0} -\frac{\frac{h+1}{h} \cdot e^{\frac{h+1}{h}}}{-\frac{1}{h^2}} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow \mp\infty} x \cdot e^{\frac{x-1}{x}} = \mp\infty \quad \text{E.A olabilir.}$$

varsayıf $y = ax + b$ şeklinde dir.

$$a = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{xe^{\frac{x-1}{x}}}{x} = e$$

$$b = \lim_{x \rightarrow \infty} [f(x) - ax] = \lim_{x \rightarrow \infty} xe^{\frac{x-1}{x}} - ex$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} x \left(e^{\frac{x-1}{x}} - e \right) = 0 \cdot \infty$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{\frac{x-1}{x}} - e}{\frac{1}{x}} \stackrel{0}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{x-(x-1)}{x^2} \cdot e^{\frac{x-1}{x}}}{-\frac{1}{x^2}} = - \lim_{x \rightarrow \infty} e^{\frac{x-1}{x}}$$

$y = ex - e$

E.A doğrusu

$$= -e$$

$$x \rightarrow -\infty \quad f(-x) = -x \cdot e^{\frac{-x-1}{-x}} = -x \cdot e^{\frac{x+1}{x}} \neq f(x) \\ \neq -f(x)$$

$$y=0 \Rightarrow x=0$$

$$f'(x) = e^{\frac{x-1}{x}} + x \cdot \left(\frac{x-(x-1)}{x^2} \right) e^{\frac{x-1}{x}} \quad f'(x)=0 \Rightarrow x+1=0 \\ x=-1 \text{ k.N.}$$

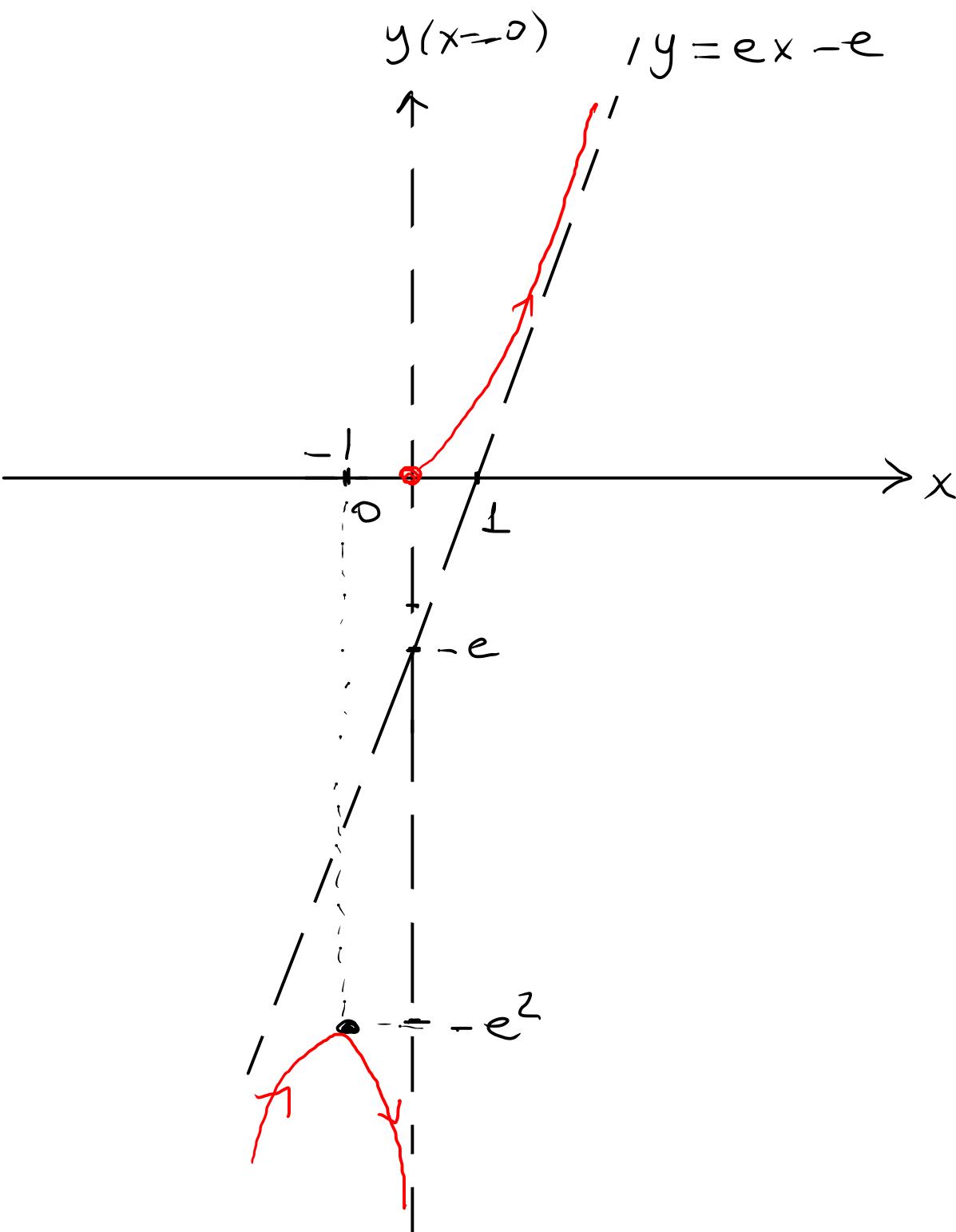
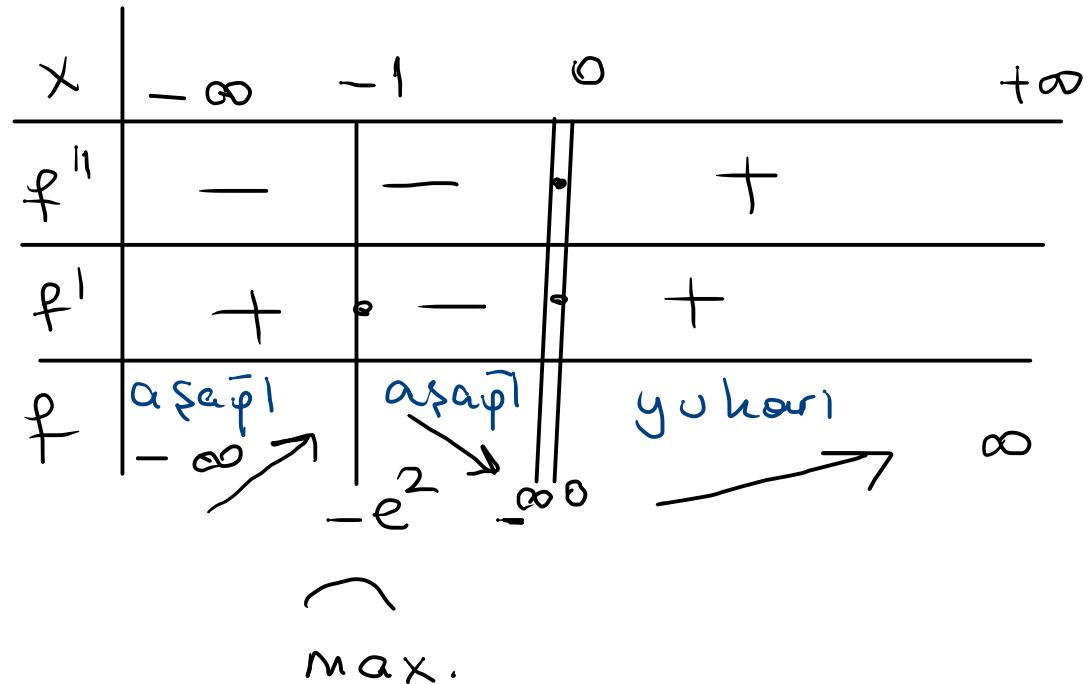
$$= e^{\frac{x-1}{x}} \left[1 + \frac{1}{x} \right] \quad f'(x) \rightarrow \infty \Rightarrow x=0 \text{ T.U.} \\ = e^{\frac{x-1}{x}} \left(\frac{x+1}{x} \right)$$

$$f''(x) = \left[\frac{x-(x-1)}{x^2} \right] \cdot e^{\frac{x-1}{x}} \cdot \left(\frac{x+1}{x} \right) + e^{\frac{x-1}{x}} \cdot \left(\frac{x-(x+1)}{x^2} \right)$$

$$= \frac{x+1}{x^3} e^{\frac{x-1}{x}} + e^{\frac{x-1}{x}} \left(-\frac{1}{x^2} \right) = \frac{e^{\frac{x-1}{x}}}{x^2} \left[\frac{x+1}{x} - 1 \right] = \frac{e^{\frac{x-1}{x}}}{x^3}.$$

$$f''(x) \neq 0$$

$$f''(-1) = -e^2 < 0 \text{ max.}$$

$$5) f(x) = x \cdot \ln x$$

$$D(f) = (0, \infty)$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x \cdot \ln x \stackrel{0 \cdot \infty}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x}} \stackrel{\infty}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} -x = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} x \cdot \ln x = \infty \quad \text{E.A. olabilir. Varsa } y = ax + b \text{ şeklinde dir.}$$

$$a = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x \ln x}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \ln x = \infty \quad \text{olduğundan eğik asimtot yoktur. Eğri kolu paraboliktir.}$$

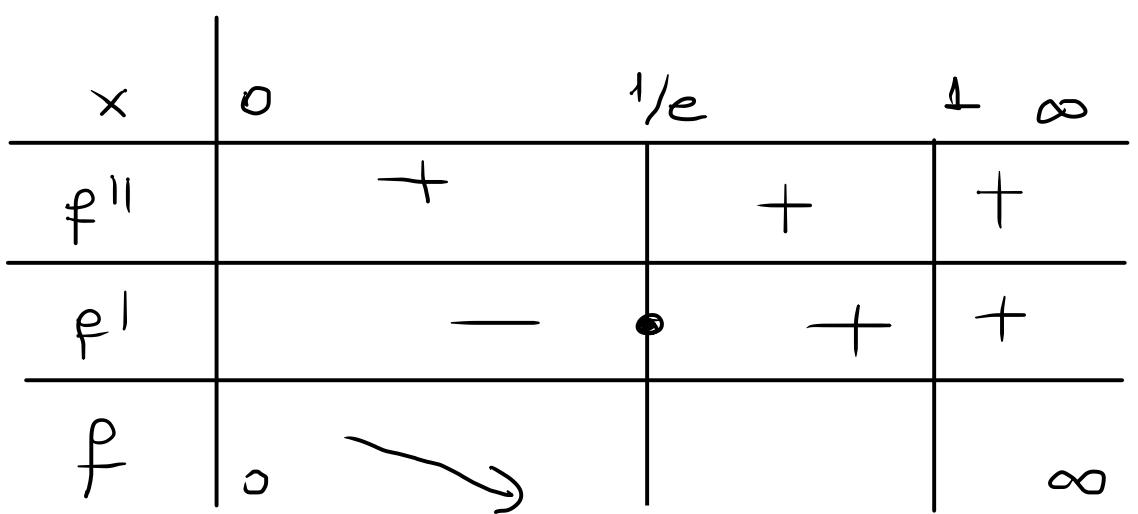
Negatif değerlerde $\ln$ tanımsız olduğundan simetriye bozguna-
yz.

$$y=0 \Rightarrow x=0 \vee \ln x=0 \Rightarrow x=1$$

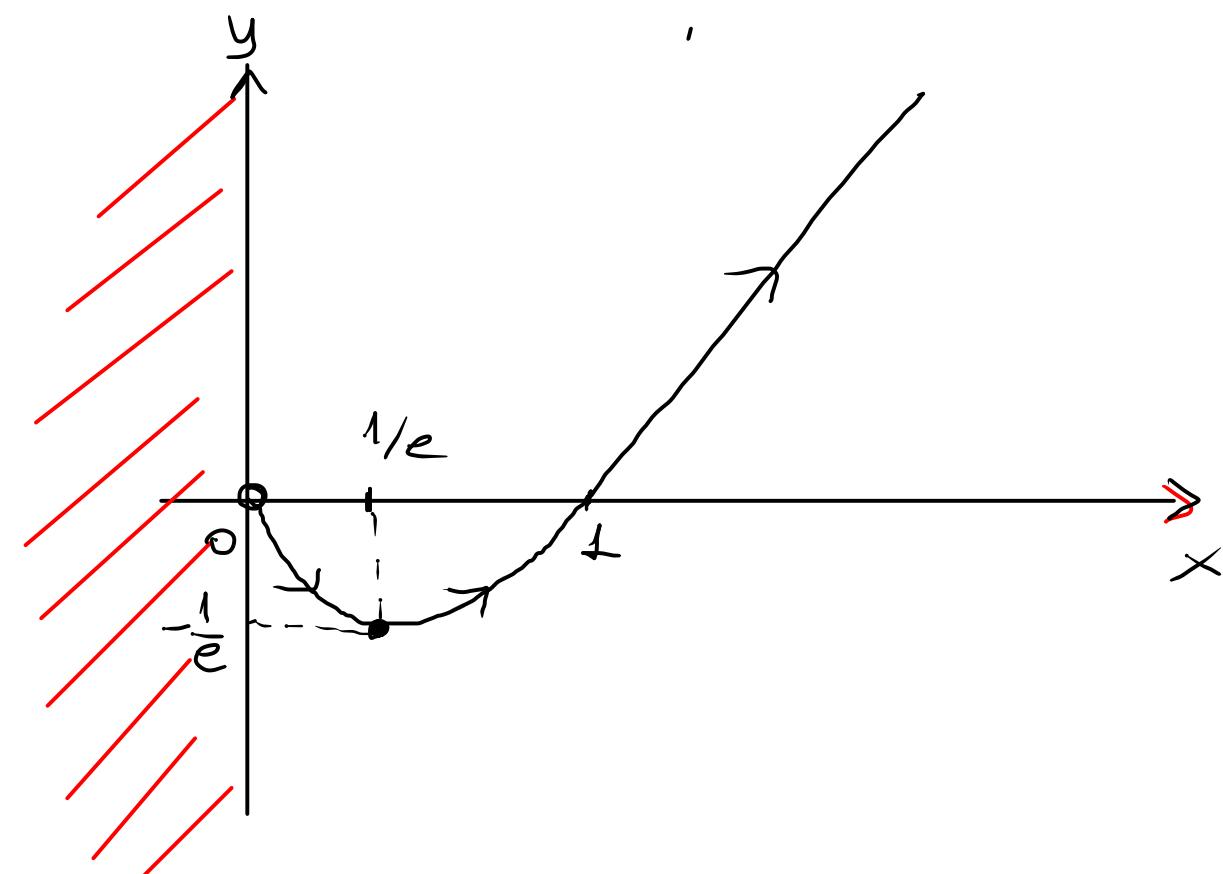
$$f'(x) = \ln x + x \cdot \frac{1}{x} = \ln x + 1 \quad f'(x) = 0 \Rightarrow \ln x + 1 = 0 \\ \ln x = -1 \Rightarrow x = \frac{1}{e} \text{ k.N.}$$

$$f''(x) = \frac{1}{x} \quad f''\left(\frac{1}{e}\right) = e > 0 \text{ min. var.} \quad f''(x) = 0 \text{ yapan deger yok.}$$

f'' daima pozitif. $f''\left(\frac{1}{e}\right) = -\frac{1}{e}$

$-\frac{1}{e}$
min.

integral

Anti türer ve Belirsiz integral

Bir f fonksiyonunun bir I aralığındaki anti-türeui

$$F'(x) = f(x), \quad x \in I$$

esitliğini sağlayan başka bir F fonksiyonudur.

($F(x)$ 'e f 'in ilkel fonksiyonu denir)

Örnekler

1. $F(x) = x$

$F'(x) = 1 = f(x)$ 'in anti-türevidir.

2. $G(x) = \frac{1}{2}x^2 \Rightarrow G'(x) = x = f(x)$ 'in anti-türevidir.

3. $R(x) = -\frac{1}{3}\cos(3x) \Rightarrow R'(x) = \sin(3x) = f(x)$ 'in anti-türevidir.

4) $F(x) = -\frac{1}{x} \Rightarrow F'(x) = \frac{1}{x^2} = f(x)$ 'in anti-türevi dir.

$$F(x) = -\frac{1}{x} + 2 \Rightarrow F'(x) = \frac{1}{x^2}, F(x) = -\frac{1}{x} + 100, F(x) = -\frac{1}{x} - 20$$

NOT: Anti-türev tek degildir. Eger c herhangi bir sabit ise
o zaman $F(x) = -\frac{1}{x} + c$, herhangi bir aralikta $f(x) = \frac{1}{x^2}$ 'nin
bir anti-türevi dir. Bu aralikta $f(x)$ 'in bir anti-türevine bir
sabit eklenerek guretiyle $f(x)$ 'in bu araliktaki baska bir anti-türevi
elde edilir. Dolayisyla f' 'in bu araliktaki tüm anti-türeuleri
onun herhangi bir özel anti-türevine sabitler eklenerek bulunur.
bilir.

$F(x)$ ve $G(x)$ f' 'in iki anti-türevi olsun.

$$F'(x) = f(x)$$

$$G'(x) = f(x)$$

$$\frac{d}{dx}[F(x) - G(x)] = F'(x) - G'(x) = f(x) - f(x) = 0$$

$$F(x) - G(x) = C \Rightarrow F(x) = G(x) + C$$

Bu nedenle, aralıksız olmayan bir kümeye üzerinde geçerli deildir.

$$\operatorname{sgn}(x) = \begin{cases} -1 & x < 0 \\ 1 & x > 0 \end{cases}$$

$$\frac{d}{dx} [\operatorname{sgn}(x)] = 0 \quad (x \neq 0)$$

Fonksiyon sabittir diyemeziz. Farklı aralıklarda farklı sabit değerler alıyor.

Bölgesel integral.

I aralığında $f(x)$ fonksiyonunun bölgesel integrali $\forall x \in I$ için $F'(x) = f(x)$ eşitliğini sağlayan I üzerindeki $F(x) + C$ fonksiyonudur ve bu fonksiyon

$$\int \underbrace{f(x)}_{\substack{\text{integral} \\ \text{işareti}}} dx = \int F'(x) dx = \underbrace{F(x)}_{\substack{\leftarrow \\ f(x)' \text{in} \\ \text{anti-türevi} \\ \text{veya} \\ \text{ilkel fonk.}}} + C \rightarrow \text{integrasyon} \\ \text{sabit}$$

integrand

- $\int [f(x) \pm g(x)] dx = \int f(x) dx \mp \int g(x) dx$

- $\int [k \cdot f(x)] dx = k \cdot \int f(x) dx$

Örnekler

- 1) $\int x dx = \frac{x^2}{2} + C$ (Herhangi bir aralıktır)

- 2) $\int (x^3 - 5x^2 + 7) dx = \int x^3 dx - 5 \int x^2 dx + 7 \int dx$
 $= \frac{x^4}{4} - 5 \frac{x^3}{3} + 7x + C$ (Herhangi bir aralıktır)

- 3) $\int \left(\frac{1}{x^2} + \frac{2}{\sqrt{x}} \right) dx = \int \frac{1}{x^2} dx + 2 \int \frac{dx}{\sqrt{x}} = -\frac{1}{x} + 2 \cdot 2\sqrt{x} + C$
 $((0, \infty) aralığındadır)$

integral Tablosu

$$\int dx = x + C$$

$$\int \frac{1}{x^2} dx = -\frac{1}{x} + C$$

$$\int x^r dx = \frac{x^{r+1}}{r+1} + C \quad (r \neq -1)$$

$$\int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$$

$$\int \sin x dx = -\cos x + C$$

$$\int \cos x dx = \sin x + C$$

$$\int \sec^2 x dx = \tan x + C$$

$$\int \csc^2 x dx = -\cot x + C$$

$$\int \sec x \cdot \tan x dx = \sec x + C$$

$$\int \csc x \cdot \cot x dx = -\csc x + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \arcsin x + C \quad |x| \leq 1$$

$$\int \frac{dx}{1+x^2} = \arctan x + C$$

$$\int \frac{dx}{|x|\sqrt{x^2-1}} = \operatorname{arcsec} x + C \quad (|x| \geq 1)$$

$$\int \sinh x dx = \cosh x + C$$

$$\int \cosh x dx = \sinh x + C$$

$$\int \frac{dx}{\sqrt{x}} = 2\sqrt{x} + C$$

$$\int e^x dx = e^x + C$$

Örnek : Her x için türki $f'(x) = 6x^2 - 1$ olan ve de $f(2) = 10$ değerini veren $f(x)$ fonksiyonunu bulunuz.

$$\begin{aligned} f(x) &= \int \underbrace{f'(x)}_{\neq f(x)} dx = \int (6x^2 - 1) dx = 6 \int x^2 dx - \int dx \\ &= 6 \cdot \frac{x^3}{3} - x + C \\ \Rightarrow f(x) &= 2x^3 - x + C \end{aligned}$$

$$f(2) = 10 \Rightarrow 10 = 16 - 2 + C \Rightarrow 10 - 14 = C \Rightarrow C = -4$$

$$f(x) = 2x^3 - x - 4$$

Örnek : Türevi $\frac{t+5}{t^{3/2}}$ olan ve grafigi $(4, 1)$ noktasından geçen $f(t)$ fonksiyonunu bulunuz.

$$\begin{aligned} f'(t) &= \frac{t+5}{t^{3/2}} \Rightarrow f(t) = \int f'(t) dt = \int \frac{t+5}{t^{3/2}} dt \\ &= \int t^{-1/2} dt + 5 \int t^{-3/2} dt \\ &= 2t^{1/2} + 5 \cdot (-2)t^{-1/2} + C \end{aligned}$$

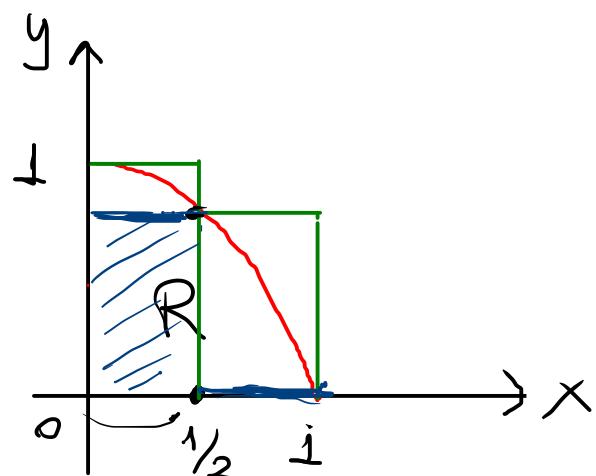
$$f(t) = 2\sqrt{t} - \frac{10}{\sqrt{t}} + c$$

$$\begin{aligned} t &= 4 \\ f(4) &= 1 \end{aligned} \quad \left\{ \Rightarrow 1 = 2\sqrt{4} - \frac{10}{\sqrt{4}} + c \Rightarrow 1 = 4 - 5 + c \right. \\ &\qquad \qquad \qquad \left. c = 2 \right.$$

$$f(t) = 2\sqrt{t} - \frac{10}{\sqrt{t}} + 2$$

Belirli integral

Alan ve Sonlu Toplamlarla Tahminde Bulunmak

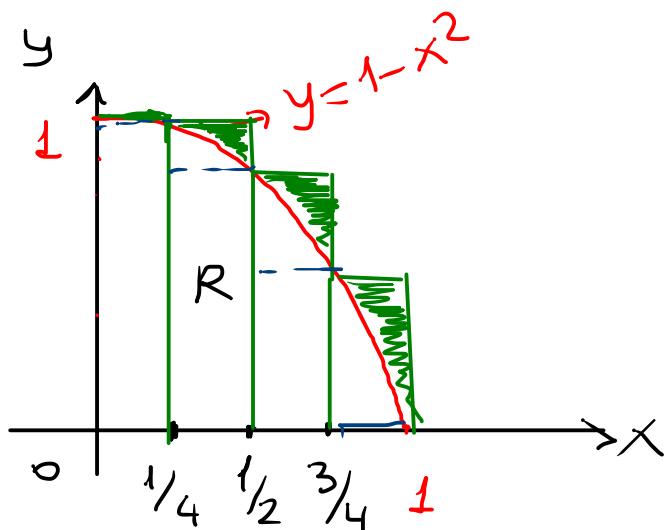

x -ekseni üzerinde, $y = 1 - x^2$ eğrisinin altında ve $x=0$, $x=1$ doğrular arasında kalan R bölgesinin alanını bulmak isteyelim.

$[0,1]$ aralığını iki alt aralığa bölelim. Her bir alt aralığın sol uc noktasını alalım. f en büyük değerini aralıkların sol uc noktasında alır.

İki dikdörtgen R bölgesini içine aldığından bu dikdörtgenlerin alanları ile yapılacak olan tahminin gerçek alanından daha büyük olacaktır.

$$A \approx f(0) \cdot \frac{1}{2} + f\left(\frac{1}{2}\right) \cdot \frac{1}{2} = 1 \cdot \frac{1}{2} + \frac{3}{4} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{2} + \frac{3}{8} = \frac{7}{8} \text{ (iki parçalı)}$$

$$\begin{aligned}
 A &\approx f(0) \cdot \frac{1}{4} + f\left(\frac{1}{4}\right) \cdot \frac{1}{4} + f\left(\frac{1}{2}\right) \cdot \frac{1}{4} + f\left(\frac{3}{4}\right) \cdot \frac{1}{4} \\
 &\approx 1 \cdot \frac{1}{4} + \left(1 - \frac{1}{16}\right) \cdot \frac{1}{4} + \left(1 - \frac{1}{4}\right) \cdot \frac{1}{4} + \left(1 - \frac{9}{16}\right) \cdot \frac{1}{4} \\
 &\approx \frac{1}{4} + \frac{15}{64} + \frac{3}{16} + \frac{7}{64} \\
 &\approx \frac{25}{32} \rightarrow \text{Tahmin daha iyileşmiş olur.} \\
 &\quad (4 \text{ parçalı yaklaşım.})
 \end{aligned}$$

Alanı tahmin etmek için her bir alt aralığın sağ uc noktalarını alalım. $f(x)$ alt aralıkların sağ uc noktalarında en küçük değerlerini alır.

$$A \approx f\left(\frac{1}{2}\right) \cdot \frac{1}{2} + f(1) \cdot \frac{1}{2} = \frac{3}{4} \cdot \frac{1}{2} + 0 \cdot \frac{1}{2} = \frac{3}{8} \quad (\text{iki parçalı yaklaşım})$$

$$\begin{aligned}
 A &\approx f\left(\frac{1}{4}\right) \cdot \frac{1}{4} + f\left(\frac{1}{2}\right) \cdot \frac{1}{4} + f\left(\frac{3}{4}\right) \cdot \frac{1}{4} + f(1) \cdot \frac{1}{4} \\
 &= \left(1 - \frac{1}{16}\right) \cdot \frac{1}{4} + \left(1 - \frac{1}{4}\right) \cdot \frac{1}{4} + \left(1 - \frac{9}{16}\right) \cdot \frac{1}{4} + 0 \cdot \frac{1}{4} = \frac{15}{64} + \frac{3}{16} + \frac{7}{64} + 0 = \frac{17}{32}
 \end{aligned}$$

iki parçalı yaklaşım için : $\frac{3}{8} < A < \frac{7}{8}$

dört parçalı yaklaşım için : $\frac{17}{32} < A < \frac{25}{32}$

Sigma Notasyonu

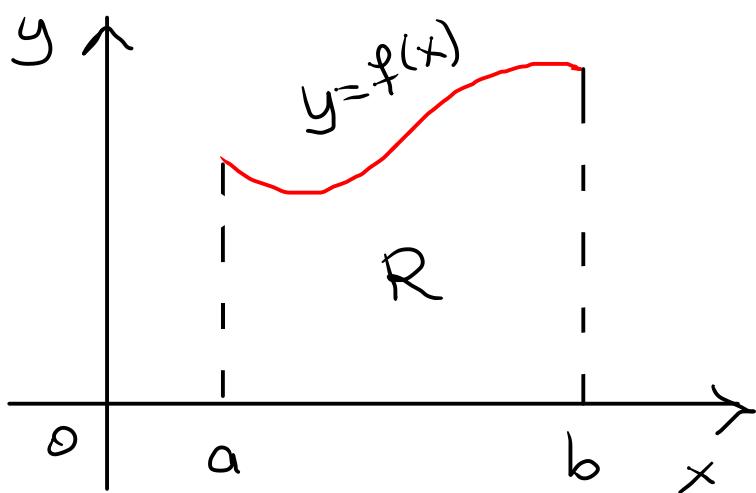
$$\sum_{i=1}^n i = 1+2+3+\dots+n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$\sum_{i=1}^n i^2 = 1^2 + 2^2 + 3^2 + \dots + n^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$$

$$\sum_{i=1}^n i^3 = 1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + n^3 = \left[\frac{n(n+1)}{2} \right]^2$$

- Tüm varım yöntemi
- $P(n)$ bir doğal sayı olsun. ($n \in \mathbb{N}$)
- 1.) $P(1)$ 'in doğru olduğunu gösterilir.
  - 2) $P(k)$ 'nın doğru olduğunu kabul edilir.
  - 3) $P(k+1)$ 'in de doğru olduğunu ispat edilebiliyor ise
 $P(n), \forall n \in \mathbb{N}$ için doğrudur.

Basit Alan Problemi

$y = f(x)$ sürekli ve negatif olmayan bir fonksiyon olmak üzere, f 'in grafiği altında, x -ekseninin üzerinde, $x=a$, $x=b$ doğruları ($a < b$) ile sınırlı R bölgesinin alanını bulalım.

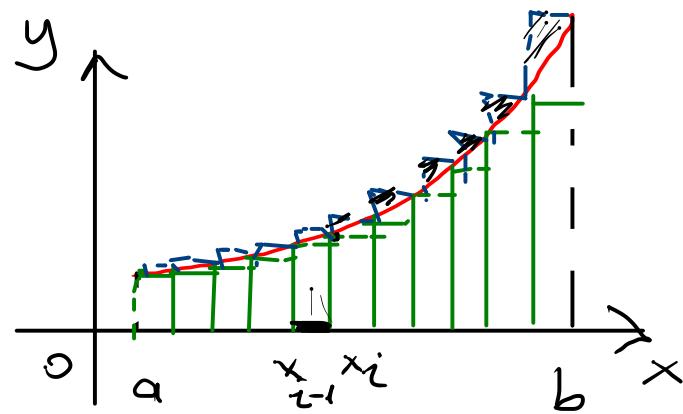
$[a, b]$ aralığını $a = x_0 < x_1 < x_2 < \dots < x_n = b$ olacak şekilde n tane alt aralığı bölelim. Δx_i ile $i.$ alt aralığın yanı $[x_{i-1}, x_i]$ aralığının uzunluğunu gösterelim.

$$\Delta x_i = x_i - x_{i-1} \quad (i=1, 2, \dots, n)$$

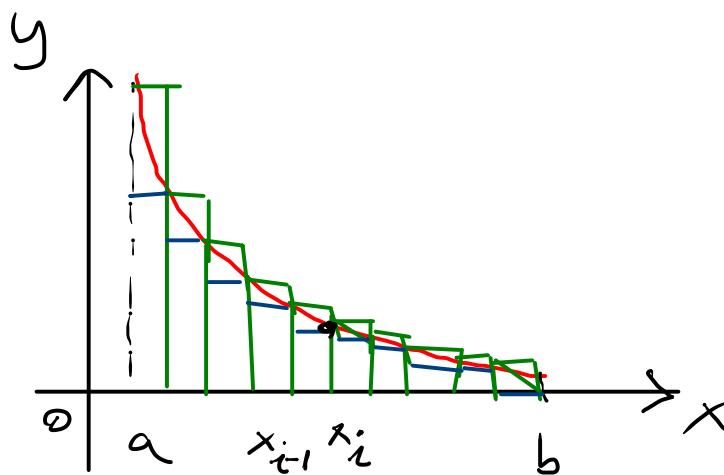
Her bir $[x_{i-1}, x_i]$ alt aralığı üzerinde taban uzunluğu Δx_i ve yükseliği $f(x_i)$ olan dikdörtgenleri alalım. $i.$ dikdörtgenin alanı $A_i = f(x_i) \cdot \Delta x_i$ dir. Bu şekildeki alanlar ile

$$S_n = f(x_1) \Delta x_1 + f(x_2) \Delta x_2 + \dots + f(x_n) \Delta x_n = \sum_{i=1}^n f(x_i) \cdot \Delta x_i$$

toplamanı oluşturalım.

Artan

Azalan

S_n toplamı R bölgesinin alanı için bir yaklaşıklık değer verir.

Eğer biz en geniş dikdörtgenin Δx_i genişliği sıfıra yaklaşacak şekilde n sayısını arttırarak $a = x_0 < x_1 < \dots < x_n = b$ noktalarını seferse seferce en iyi yaklaşımı elde ederiz.

R bölgesinin alanını hesaplamak için $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=1}^n f(x_i) \Delta x_i$

$\max \Delta x_i \rightarrow 0$ $\max \Delta x_i \rightarrow 0$

limit değeri bulunur.